

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/291/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317206397
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4317206397.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Jarmily Pogradovej, v právnej veci žalobcu: G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX N., zast.: JUDr. Radko Petruňo, advokát AK ABELOVSKÝ - PETRUŇO so sídlom Tehelná 189, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení Generálnou prokuratúrou so sídlom Štúrova 2, 815 85 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného Levice, č. k. 8C/25/2017-282 zo dňa 09. augusta 2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 3.000,- Eur p o t v r d z u j e a vo zvyšnej vyhovujúcej časti a výroku o náhrade trov konania rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 3.836,98 eur titulom náhrady škody spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne 836,98 eur od 06.06.2017 do zaplatenia a sumu 3.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi v zmysle § 255 ods.1 CSP priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

1.2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. f/, b/, § 4 ods. 2, § 5 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, 4, § 17 ods. 1, 2, 3, § 18 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

1.3. Konštatoval, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia náhrady škody a nemajetkovej ujmy vzniknutej v súvislosti s jeho trestným stíhaním pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona v štádiu pokusu. Náhradu škody si uplatnil podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 cit. zákona. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Leviciach, odbor kriminálnej polície, zo dňa 18.11.2011, ČVS: ORP-809/OEK-LV-2011(na základe trestného oznámenia zo dňa 04.10.2011) bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-809/OEK-LV-2011 zo dňa 19.04.2012 bolo voči nemu vznesené obvinenie pre prečin podvodu. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažnosť, ktorú Okresná prokuratúra Levice uznesením sp. zn. 1 Pv 744/11 zo dňa 06.06.2012 ako nedôvodnú zamietla. Dňa 21.06.2013 bola na neho podaná obžaloba pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona v štádiu pokusu. Rozsudkom zo dňa 19.03.2015, sp. zn. 4T/97/2013 Okresný súd Levice ho podľa § 258 písm. a) oslobodil spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že skutok sa stal. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 08.09.2015 sp. zn. 1 To/65/2015-508 odvolanie okresného prokurátora v Leviciach ako nedôvodné zamietol. Mal za to, že uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Levice zo dňa 04.06.2012, ktorým zamietol sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 19.04.2012,

ako nedôvodnú, bolo nezákonné, ktoré v zmysle § 5 ods. 1 cit. zákona č. 514/2003 Z.z. zakladá právny titul na odškodnenie osoby, ktorej v dôsledku nezákonného rozhodnutia vznikla škoda, v dôsledku čoho sa voči žalobcovi viedlo tri a pol roka nezákonné trestné stíhanie.

1.4. Škoda predstavuje trovy obhajoby v trestnom konaní. Nárok na nemajetkovú ujmu odôvodnil tým, že trestné stíhanie trvalo veľmi dlhú dobu, tri a pol roka. Túto dobu prežíval s vedomím, že je obvinený z trestného činu, za ktorý mu hrozí trest odňatia slobody až na päť rokov, čo predstavovalo preňho stres, neistotu, obavy z budúcnosti a frustráciu. Prebiehajúce trestné stíhanie zasiahlo do života jeho príbuzných a priateľov. Bolo preňho ťažké žiť s pocitom, že ho okolie vníma ako kriminálnika. Rovnako jeho priateľka prežívala obdobie jeho trestného stíhania veľmi ťažko. Negatívne pocity nervozity a stresu sa prenášal do ich vzťahu, panovala medzi nimi skľučujúca atmosféra, výsledkom čoho boli časté hádky, narušenie dôvery a citové odcudzenie. Poukázal na judikatúru NS SR 5M Cdo 7/2010 zo dňa 23.02.2011 podľa ktorého vznesenie obvinenia a vedenie trestného stíhania predstavuje vážny zásah do osobnostných práv jednotlivca a samotné konštatovanie porušovania žalobcových práv nestačí a teda jeho požiadavka na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3 000 eur je plne dôvodná. Žalovaný nárok na náhradu majetkovej ujmy dobrovoľne neuspokojil. Úroky z omeškania uplatnil odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia žalovaného, že neuspokojí nárok na náhradu škody, t.j. odo dňa 07.02.2015.

1.5. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Levice, 4T/97/2013 zo dňa 19.03.2015 bol žalobca podľa § 285 písmeno a) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona v štádiu pokusu, nakoľko nebolo preukázané, že skutok sa stal. Uznesením 1 To/65/2015-508 Krajského súdu v Nitre zo dňa 08.09.2015 bolo podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie okresného prokurátora voči predmetnému rozsudku zamietnuté, pretože nie je dôvodné. Obžaloba bola na súd podaná dňa 21.06.2013. Uznesením OR PZ v Leviciach, odbor Kriminálnej polície, ČVS:ORP-809/OEK-LV-2011 zo dňa 19.04.2012 bolo vznesené obvinenie žalobcovi pre prečin podvodu. Uznesením 1Pv 744/11-9 zo dňa 04.06.2012 bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia podaná žalobcom dňa 30.04.2012 zamietnutá.

1.6. Žiadosťou zo dňa 19.11.2016 žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR Bratislava o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Generálna prokuratúra SR listom zo dňa 30.01.2017 oznámila, že jeho žiadosť považuje za nedôvodnú.

1.7. Z vyčíslenia trov obhajoby vyplýva, že advokát JUDr. Radko Petruňo vyčíslił trovy obhajoby v konaní 4T/97/2013 OS Levice nasledovne: a) odmena + režijný paušál za vykonané úkony právnej služby podľa § 12/3, § 14 vyhlášky: spolu odmena za úkon vo výške 1319,76 eur, režijný paušál spolu 165,41 eur; b) cestovné a náhrada za stratu času podľa § 15 a § 17 vyhlášky: cestovné spolu 790,94 eur, náhrada za stratu času spolu 920,78 eur, parkovné 0,59 eur., DPH vo výške 20% zo sumy 3 197,48 eur 639,50 eur. Celkové trovy obhajoby 3 836,98 eur.

1.8. Z prehľadu faktúr a uhradených súm vyplýva, že právny zástupca žalobcovi fakturoval trovy obhajoby faktúrami č. VF 239/2012, vystavená na sumu 480 eur, bola uhradená dňa 17.07.2012 (PPD č.l. 122); faktúra č. VF 112/2015 vystavená na sumu 240 eur bola uhradená dňa 17.04.2015 (VÚ č.l. 124); faktúra č. VF 364/2013 vystavená na sumu 600 eur bola uhradená dňa 23.10.2013 (VÚ č.l. 126); faktúra č. VF 411/2012 vystavená na sumu 896 eur bola uhradená dňa 28.12.2012 (VÚ č.l. 128); faktúra č. VF 277/2012 vystavená na sumu 500 eur bola uhradená dňa 21.08.2012 (VÚ č.l. 130); faktúra č. VF 097/2014 vystavená na sumu 480 eur bola uhradená dňa 14.03.2014 (VÚ č.l. 132); faktúra č. VF 084/2013 vystavená na sumu 319,99 eur bola uhradená dňa 22.03.2013 (VÚ č.l. 134); faktúra č. VF 285/2015 vystavená na sumu 240 eur bola uhradená dňa 24.09.2015 (VÚ č.l. 136); faktúra č. VF 375/2014 vystavená na sumu 240 eur bola uhradená dňa 21.10.2014 (VÚ č.l. 138).

1.9. Súd prvej inštancie vychádzal z právneho názoru, že, aby sa mohol poškodený domáhať náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, vyžaduje sa splnenie základných predpokladov na náhradu škody. Žalobca preukázal uplatnenie nároku u príslušného orgánu štátu podľa § 4 ods. 1 písm. f) zák.č. 514/2003 Z.z t.j. u Generálnej prokuratúry SR, ktorá jeho žiadosti nevyhovela.

1.10. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba žalobcu v časti nároku na náhradu škody je dôvodná. Žalobca splnil základné predpoklady na uplatnenie nároku na náhradu

škody, a to: 1) začatie trestného stíhania a podanie obžaloby, 2) vznik škody, 3) následne bol spod obžaloby v trestnom konaní oslobodený, t.j. nezákonné rozhodnutie, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou. Základnou podmienkou priznania nároku na náhradu škody je taký výsledok trestného konania, pri ktorom nedochádza k odsúdeniu dotknutej osoby, resp. právoplatnému vysloveniu jeho viny za skutok v súvislosti s ktorým bolo začaté trestné stíhanie. Obžalovaný G.Q., voči ktorému bolo začaté trestné stíhanie pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1. a 2. Trestného zákona, bol oslobodený spod obžaloby v celom rozsahu; boli splnené všetky zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za takéto rozhodnutie. V danej veci prišlo k pochybeniu príslušného orgánu štátu a k vydaniu nezákonného rozhodnutia, čo vzhľadom k naplneniu zákonných predpokladov zodpovednostného vzťahu založilo žalobcov právny nárok na náhradu škody, za ktorú je zodpovedný štát.

1.11. Súd ďalej poukázal na to, že v predbežnom právnom posúdení na pojednávaní dňa 06.04.2018 síce uviedol, že dôkazy o úhrade trov obhajoby v trestnom konaní vedenom voči žalobcovi nepredložil žalobca v zmysle § 153 CSP včas, avšak s poukazom na právny záver vyššieho súdu (KS v BB) a z dôvodu, že v zmysle zásada ústnosti konania a vykonávania dôkazov na pojednávaní, žalobca si svoju dôkaznú povinnosť predložiť dôkazy splnil tým, že faktúry preukazujúce úhradu trov označil a predložil spolu so žalobou a konvalidoval aj namietanú dôkaznú povinnosť o úhrade jednotlivých faktúr tým, že výpisy z účtu a príjmový pokladničný doklad predložil na pojednávaní, na ktorom súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s týmito dôkazmi - prečítaním, preto žalobca uniesol dôkazné bremeno v časti nároku na náhradu škody riadne a včas.

1.12. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3 836,98 eur odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia žalovaného, že neuspokojí nárok na náhradu škody žalobcu, t.j. odo dňa 07.02.2017 do zaplatenia. Podľa § 16 ods. 4 cit. zákona zákonná lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Keďže súd rozhodol, že priznal žalobcovi nárok na náhradu škody vo výške 3 836,98 eur súčasne zaviazal žalovaného v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. za zaplatenie úroku z omeškania avšak až od uplynutia doby, ktorú mal príslušný orgán podľa § 4 cit. zákona - žalovaný na vyplatenie náhrady, teda šesť mesiacov od uplatnenia nároku u príslušného orgánu (právny záver KS Košice 6Co/186/2017 a napr. nález Ústavného súdu ČR II.ÚS 1612/09), to znamená, že súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3 836,98 eur od 06.06.2017 do zaplatenia (žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bolo žalovanému doručené dňa 05.12.2016 č.l.19, 20), ktorého výška bola vyčíslená v súlade s NV č. 87/1995 Z.z. Súd v časti požadovaného úroku z omeškania od 07.02.2017 do 05.06.2017 súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.13. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 3 000 eur považoval súd za dôvodný, pretože vykonaným dokazovaním, výsluchom žalobcu, svedkýň F. E. a B. N., z písomnej výpovede svedkov A.Q. a Ing. A. E., z čestných vyhlásení A.Q. a Ing. A. E. vyplýva, že iba samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu v prípade záveru, že je daný predpoklad na náhradu škody v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 544/2013 Z. z., t.j. existenciu nezákonného rozhodnutia, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

1.14. Podľa cit. § 17 ods. 3 zákona č. 544/2013 Z.z. súd prihliadol na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; v danom prípade bolo z trestného konania zrejmé, že išlo o prvé trestné stíhanie žalobcu, ktorý bol dovtedy bezúhonný. Súd prihliadol na to, že žalobca žije v obci, v ktorej ho každý pozná, bol vystavený ohováraniam, pohŕdaniu a odsudzovaniu v prostredí dediny, kde vyrastal a stále žije, bolo voči nemu vznesené obvinenie za prečin podvodu, čo zasiahlo do citlivej oblasti života žalobcu, najmä v rodinnom živote, občianskej bezúhonnosti a čo sa prejavilo na zhoršení zdravotného stavu žalobcu v podobe nespavosti a nervozity. Hoci žalovaný namietal, že uvedené skutočnosti žalobca preukazoval len výpoveďami svedkov, ktorí sú jeho blízkymi osobami, súd konštatuje, že všetkých svedkov súd vyhodnotil ako dôveryhodných a ich výpovede za pravdivé a stotožnil sa s argumentáciou právneho zástupcu žalobcu, že o intímnych pocitoch z hrozby trestného stíhania a trestu odňatia slobody žalobcu majú objektívnu vedomosť najmä jeho rodinní príbuzní. Súd poukázal aj na čestné vyhlásenia A. N. a P. A. E. (č.l. 223, 224), ktorí zhodne uviedli, že sú si vedomí trestnoprávných následkov krivej výpovede. Zohľadnil dĺžku trestného konania, ktoré odo dňa vznesenia obvinenia voči žalobcovi zo dňa 19.04.2012 do právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku, t.j. dňa 08.09.2015 trvalo 3 a pol roka,

od začiatku vyšetrovania takmer 4 roky, z čoho vyplývajúcu záťaž pre psychiku žalobcu a zásah je do jeho osobnostnej sféry s následkom nespavosti. Súd zohľadnil tiež to, že žalobca nebol úspešný v rámci mimosúdneho - predbežného prejednávania nároku. Súd aplikoval voľnú úvahu o výške nemajetkovej ujmy, avšak s poukazom na to, že vznesenie obvinenia a následné vedenie trestného stíhania samo o sebe predstavuje vážny zásah do osobnostných práv jednotlivca, čo potvrdil aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5M Cdo 7/2010 zo dňa 23.02.2011. Teda už samotná existencia nezákonného rozhodnutia voči žalobcovi a následne vedenia nezákonného trestného stíhania postačuje na to, aby bol odškodnený aj vo sfére nemajetkovej ujmy a teda súd mal za to, že nemajetková ujma v rozsahu 3 000 eur je primeraná, kedy zohľadňuje kompenzačný aj sankčný charakter.

1.15. Záverom dodal, že rozhodol s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, jeho právnú, ale aj ľudskú stránku, podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít - citovaných rozhodnutí krajských súdov SR, Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR a preto námietky žalovaného, ako aj ním označené súdne rozhodnutia považoval za bezpredmetné, nakoľko tieto neboli totožné s prejednávaným prípadom a súd vykonaným dokazovaním nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prípadný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

2. Proti vyhovujúcej časti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Poukázal na § 206 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré upravuje podmienky, za splnenia ktorých musí polícia vzniesť obvinenie; jeho povinnosťou je v prípade zistenia, že trestný čin spáchala určitá osoba, bez meškania vzniesť obvinenie, ako to bolo aj v tomto prípade, keďže z dôkazov vyplývalo, že žalobca mal dopísať výšku požičanej a vyplatenej sumy do zmluvy o pôžičke a výdavkového pokladničného dokladu. Iný postup ako vznesenie obvinenia neprichádzal do úvahy. Prvá podmienka pre nezákonnosť rozhodnutia nebola splnená, za nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie sa nemôže automaticky považovať za zákonné každé oslobodenie spod obžaloby bez toho, by boli posúdené okolnosti konkrétneho prípadu. Účelom trestného konania je náležité objasnenie trestných činov a ich páchatelov a zákon upravuje procesné podmienky a štádia procesného procesu pri rešpektovaní práv osôb na ňom zúčastnených. V danom prípade teda boli splnené všetky zákonné podmienky pre vznesenie obvinenia, preto následne bola podaná obžaloba, keďže prokurátor nemal právo výberu či ju podá alebo nie Akceptovaním názoru žalobcu, že v dôsledku jeho oslobodenia spod obžaloby bolo nezákonné celé predchádzajúce trestné konanie, vrátane rozhodnutia o zamietnutí jeho sťažnosti, by bolo konaním v rozpore s dobrými mravmi, ktoré nepožíva ochranu v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka. Ďalej dôvodil tým, že prokurátor má isté odôvodnené očakávania vzťahujúce sa na postup a rozhodovanie, vrátane postupu a rozhodovania súdu po podaní obžaloby. Postup súdu musí byť predvídateľný a to, že dôjde k zmene dôkaznej situácie nemohol vzhľadom na legitimitu očakávania predpokladať. Súd v rozsudku uvádza, že pri hodnotení dôkazov vychádzal zo zásady in dubio pro reo, teda súd mal pochybnosti o nevine, a preto s využitím tejto zásady rozhodol o oslobodení. Nebolo teda jednoznačne preukázané, že by obžalovaný bol nevinný, a preto bolo dôvodné postupovať zo strany prokurátora zákonom predvídateľným spôsobom. Poukázal aj na ust. § 215 Trestného poriadku, podľa ktorého prokurátor je oprávnený zastaviť trestné stíhanie len ak je nepochybné, že sa skutok nestal, čo vyplýva aj z rozhodnutí súdnych autorít, na ktoré v konaní poukázal - uznesenie ÚS SR IIÚS497/2016-13, 425/2017 29.06.2017 a 163/2013 z 13.11.2013 a rozsudok ES LP z 20.06.2013 vo veci Lavrečov vs Česká republika. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že uvedené rozhodnutia boli v danej veci bezpredmetné, pretože neboli totožné s prejednávanou vecou.

2.2. K záverom o preukázaní zaplatenia trov advokáta uviedol, že požadoval vykonanie dôkazu zabezpečením pokladničnej knihy advokátskej kancelárie, resp. peňažného denníka, bankových výpisov za účelom preukázania zaplatenia trov, pretože ak by boli zaplatené ako deklaruje žalobca, mal by pre neho byť najmenší problém ich predložiť. Tieto návrhy boli dôvodné, pretože zo žaloby ani z dôkazov nevyplývalo, že tieto trovy boli skutočne uhradené; na faktúrach bola uhradená len suma úhrady a spôsobom úhrady. Pri nahliadnutí do spisu 04.04.2018 sa tieto doklady v spise nenachádzali a na pojednávaní 06.04.2018 mu bolo oznámené, že boli predložené 05.04.2018. Na pojednávaní 06.04.2018 tvrdil, že nebola preukázaná úhrada vyššie uvedených nákladov a ním požadované dôkazy preukazujúce zaplatenie (pokladničná kniha, peňažný denník) dodané neboli (ako ani výpisy z účtu). Pokiaľ neboli do 05.04.2018 tieto doklady poukázané, má za to, že s poukazom na ust. § 153 CSP - sudcovskú koncentráciu konania, doklady doručené 05.04.2018, neboli predložené včas. Dôkazy predložené iba v krátkom čase pred pojednávaním, bez možnosti oboznámenia sa s nimi v dostatočnom časovom predstihu taktiež nemožno považovať za predložené včas. Na tieto dôkazy súd nemal

prihliadnuť. Nestotožnil sa s názorom žalobcu, že aplikácia sudcovskej koncentrácie konania nie je dôvodná, pretože ide o spor s tzv. slabšou stranou. Žaloba bola podaná 24.03.2017, súd vyzval žalobcu uznesením z 29.05.2017, aby označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení s poučením, že na neskôr predložené a označené skutočnosti nemusí prihliadnuť. Keďže súd na pojednávaní 06.04.2018 uviedol svoje predbežné právne posúdenie a potvrdil, že sa stotožňuje s jeho námietkou o neskorom predložení dôkazov, nemal dôvod trvať pred vyhlásením dokazovania za skončené vykonať ďalšie dôkazy a trvať na preukazovaní zaplatenia trov právneho zastúpenia, na základe čoho si uplatnil nárok na náhradu škody. Žalobca bol zastúpený advokátom, osobou znalou práva a právnej problematiky. Ďalej poukázal na to, že sa nejedná o spor slabšej strany, pretože nie je sporom definovaným v § 290 - § 323 CSP.

2.2. Tvrdil, že na pojednávaní dňa 06.04.2018 v súvislosti s výškou trov konania poukazoval na to, že žalobca neprihliadol na § 1 ods. 4 vyhlášky 655/2004 Z.z. a vypočítal si trovy aj za úkony po 01. 07. 2013 podľa vyhlášky účinnnej do 30. 06. 2013. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 514/2003 súd musí aj pri výpočte škody postupovať podľa zákona aj pri určovaní trov, pričom v danom prípade boli vyčíslené nezákonne. S touto námietkou sa súd nevysporiadal. Ďalej tvrdil, že režijný paušál od úkonu vykonaného dňa 17. 09. 2013 je v rozpore s vyhláškou, poukazujúc na § 20c účinného od 01.07.2013. Trovy za úkon vykonaný dňa 03.10.2013 boli uplatnené v plnej výške, ale podľa spisu došlo k odročeniu pojednávania, bez prejednania veci, teda mal byť úkon vo výške 1-iny. Namietal aj trovy cestovného na trase Zvolen - Nitra a späť, tvrdiac, že pri dodržiavaní maximálnej povolenej rýchlosti možno túto cestu objektívne absolvovať v trvaní dve hodiny - hodina tridsať, teda v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky 2 x 3 začaté polhodiny, spolu 6 hodín.

2.3. K náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný uvádzal, že jej vznik mal byť preukázaný objektívne, čo v danom prípade splnené nebolo. Súd pri tomto nároku prihliadol na osobu poškodeného, doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje a to, že išlo o prvé jeho trestné stíhanie. Konštatoval, že bol vystavený ohováraniu, pohrdaniu, odsudzovaniu v prostredí, kde vyrastal a žije, čo sa prejavilo na zhoršení zdravotného stavu v podobe nespavosti a nervozity. Všetkých svedkov vyhodnotil súd ako dôveryhodných a ich výpovede za pravdivé a stotožnil sa s argumentáciou právneho zástupcu žalobcov v intímnych pocitoch z hrozby trestného stíhania odňatia slobody žalobcu, o čom majú objektívnu vedomosť najmä jeho rodinní príbuzní a prihliadol aj na dĺžku vedenia trestného stíhania, ktoré trvalo tri a pol roka a z toho vyplývajúcu záťaž pre psychiku žalobcu a zásah vyšetrovania do jeho osobnostnej sféry. Zhoršenie zdravotného stavu žalobcu v podobe nespavosti a nervozity žalobca nepreukázal. Poukázal na to, že je podnikateľom a ako taký musí si byť vedomý vyššej miery zodpovednosti vyplývajúcej z jeho podnikateľskej činnosti a iných právnych vzťahov k orgánom verejnej moci, preto tvrdenie, že trestné stíhanie malo na neho vyššie popísaný vplyv nemožno vyhodnotiť ako relevantný dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy, ktorú navyše nepreukázal. Na pojednávaní 06.04.2018 uviedol, že jeho firma sa zaoberá lesníctvom a ťažbou dreva, čo malo negatívny vplyv aj tu, lesníci sa ho pýtali ako to bolo, našťastie mu uverili. Veľmi nepríjemné mu bolo vysvetľovať obvinenie pred rodičmi jeho priateľky, ktorí mu našťastie tiež verili. Na otázku, ako vnímalo jeho okolie túto skutočnosť uviedol, že hlavne v kruhu jeho priateľov každému rozprával ako to bolo, nevie však čo si o ňom mysleli a dúfal, že mu verili. Ďalej uviedol, že nedostal slovne žiadne útoky o tom, či bolo niečo aj voči jeho rodinným príslušníkom nevedel, avšak v súčasnosti s nespavosťou nenavštívil odborníka. Jeho priateľka na pojednávaní uviedla, že okrem hádok sa spôsob ich života počas trestného stíhania nezmenil. Aj s poukazom na vyššie uvedené vyjadrenia nesúhlasil s argumentáciou súdu, pre ktorý vzhliadol a dôvodoch, pre ktoré vzhliadol nárok na priznanie finančnej nemajetkovej ujmy.

2.4. Čestné vyhlásenia svedkov N. a Ing. E., ich odpovede na otázku súdu ako aj výpovede svedkov vypočutých na pojednávaní - matky žalobca a jeho priateľky sú podľa neho subjektívne, pretože sú príbuzné osoby, blízke žalobcovi, ktoré by ujmu pociťovali ako vlastnú, preto ich vyjadrenia nemôžu byť základom objektívneho posúdenia skutočností uvádzaných žalobcom. Žiadal, aby čestné vyhlásenia a písomné odpovede svedkov neboli vyhodnotené ako dôkaz, pretože nemožno nahrádzať dôkazný prostriedok vo forme svedeckej výpovede, ktorá je ako taká jedinečným a nezameniteľným dôkazom prípustného v rámci Civilného sporového konania. Nariadenie dokazovania výsluchom navrhnutých svedkov považuje za neúčelné, za účelom zistenia skutkového stavu.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. K nezákonnosti vznesenia obvinenia uviedol, že rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie nezákonnosti postupu, resp. rozhodnutia je konečný výsledok trestného konania, t.j. či sa naplnila

domnienka, že určitá osoba spáchala trestný čin. Aj rozhodovacia prax súdov prijala jednoznačný názor, že oslobodenie spod obžaloby neznamena nič iné, než že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania. Poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo 194/2010, 4Cdo 54/2011, 4Cdo 183/2009, Nález ÚS SR II ÚS 25/2011. Vyslovil údiv nad tým, že žalovanému nie je takáto rozhodovacia prax súdov známa. Priznaná suma 3.836,98 eur predstavuje majetkovú škodu, zaplatené trovy obhajoby, ktorá mu vznikla v súvislosti s trestným stíhaním. K námietke, že nepreukázal výšku trov obhajoby včas uviedol, že z obsahu žaloby a jej príloh vyplýva, že zaplatenie trov konania preukazoval listinnými dôkazmi vyčíslením trov obhajoby a faktúrami, na ktorých je uvedený dátum úhrady fakturovanej sumy, pričom faktúra je účtovným dokladom, obsah ktorého dokazuje skutočnosti v ňom obsiahnuté. Keďže ním predložené faktúry obsahujú všetky zákonom stanovené náležitosti, niet rozumného dôvodu pochybovať o hodnovernosti ich obsahu (poukázal na rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 12Co/494/2015). S ohľadom na uvedené má za to, že ako procesná strana riadne a včas predložil súdu dôkazy preukazujúce tvrdenia.

3.2. Koncentrácia konania podľa § 153 CSP, na ktorú žalovaný poukazuje, vzhľadom na výrazový prostriedok „nemusi“, umožňuje - dáva výsostné právo súdu rozhodnúť, či na prostriedky procesného útoku a obrany, ktoré strana včas nepredložila, predsa len prihliadne, resp. ich do úvahy nevezme. Písomné podanie, prostredníctvom ktorého predložil ďalšie doklady preukazujúce zaplatenie trov obhajoby nespôsobilo prakticky žiadne prietahy v konaní, preto aplikácia sudcovskej koncentrácie konania nebola dôvodná, navyše, ide o spor so slabšou stranou, aj keď nie je explicitne uvedený medzi spormi uvedenými v CSP.

3.3. Nesúhlasil s tvrdením, že nepreukázal základ nároku na nemajetkovú ujmu napr. predložením potvrdenia od lekára, zníženie cti napr. výpoveďou zo zamestnania a ďalšie. Uviedol, že medzi do úvahy pripadajúcimi zásahmi zo strany orgánov štátnej moci do osobnostnej sféry jednotlivca je nezákonné trestné stíhanie jedným z najzávažnejších. Je tomu tak nepochybne preto, že samotná existencia trestného stíhania v prvom rade už zo začiatku dehonestuje a diskredituje stíhanú osobu. Závažnosť tohto zásahu do osobnej sféry jednotlivca znásobuje fakt, že s trestným stíhaním je spravidla vždy spojená hrozba väzby odňatia slobody, ktoré celkom určite predstavujú výrazný extrémny zásah do života stíhanej osoby a jej blízkych osôb. Pripomenul, že hlavným dôvodom, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a viedlo sa proti nemu trestné stíhanie, boli svedectvá viacerých osôb, z ktorých jedným bol príslušník PZ. Uvedené osoby totiž počas viacerých výsluchov opakovane označovali jeho osobu za páchatel'a, ktorý podvodným konaním mal od neho vylákať peniaze. Situácia, kedy ho jediní svedkovia v trestnej veci so 100% istotou niekoľkokrát usvedčovali zo spáchania trestného činu, pričom jedným z týchto bol dokonca policajt, je podľa jeho názoru spôsobilé vyvolať u obviňovanej osoby vážne obavy z výsledku trestného konania. Na tejto situácii nie je ťažké si predstaviť ako ho sužovali myšlienky, obavy či úvahy kladúce si každý deň tú istú otázku, čo ak orgány činné v trestnom konaní svedectvom uvedených osôb uveria. V prípade vedenia trestného stíhania za uvedených okolností je potom na mieste žiadať, aby boli dovtedy netrestanej osobe zo strany štátu pričítané následky zo vznesenia obvinenia spojené so závažnými osobnostnými následkami na strane stíhanej osoby. Nemožno sa uspokojiť s dogmou, podľa ktorej sa trestne stíhaná nevinná osoba nemá čoho obávať. Vzhľadom na uvedené tvrdí, že už samotnou existenciou nezákonného uznesenia, ktorým bolo vznesené obvinenie pre trestný čin, ktorý nikdy nespáchal a následné vedenie nezákonného trestného stíhania, bolo zasiahnuté nemalou mierou do jeho osobnostných práv. Ak rozhodovacia prax súdov považuje trestné stíhanie za vážny zásah do osobnostnej slobody jednotlivca, niet priestoru na úvahy, aby na odčinenie postačovalo konštatovanie porušenia práva. Zdôraznil, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy a aspoň týmto spôsobom môže štát prispieť k zmiereniu vzniknutého stavu. Výšku nemajetkovej ujmy považuje za primeranú, pretože zohľadňuje náhradu nielen za útrapy spôsobené počas doby nezákonného trestného stíhania, ale tiež náhradu za nežiaduci dopad na jeho ďalší osobný, rodinný a pracovný život v čase nasledujúcom po zrušení uznesenia o vznesení obvinenia až po súčasnosť.

3.4. K požiadavke žalovaného, neprihliadnuť na čestné prehlásenia svedkov s poukazom na silu takéhoto dôkazu uviedol, že svedkovia splnili povinnosť uloženú súdom prvej inštancie a poskytli písomnú výpoveď v zmysle § 197 ods. 3 CSP, ktorý takúto formu pripúšťa. Svedkovia v čestných prehláseniach, ako aj v písomných podaniach výslovne uviedli, že sú si vedomí trestnoprávných následkov krivej výpovede. Pokiaľ ide o námietku subjektívnej výpovedi je logické, že v danom prípade

môžu podať svedectvo o okolnostiach prípadu jedine osoby, ktoré o tom majú vedomosť, teda jeho najbližší rodinní príslušníci, preto považuje za nezmyselné neveriť vypočutým svedkom len preto, že sú to jeho príbuzní, či známi. Nevie si predstaviť, kto iný môže vypovedať o jeho intímnych pocitoch, starostiach či obavách z nezákonného trestného stíhania, ak nie jeho blízke osoby.

4. Žalovaný v replike k odvolaniu žalobcu zotrval na dôvodoch odvolania. Zopakoval, že nie je daný zákonný predpoklad vzniku škody, nesúhlasil s názormi žalobcu o včasnom a riadnom predložení dôkazov. Poukázal na svoje argumenty uvádzané v odvolaní. Nesúhlasil ani s názorom, že ide o spor s ochranou slabšej strany a dôvody, resp. následky trestného stíhania, ktoré žalobca uviedol vo vyjadrení považuje za neopodstatnené a nepodložené. Zotrval na vyjadrení, že svedkovia boli osobami blízkymi a nemalo byť na ich vyjadrenia prihliadnuté.

5. Žalobca v duplike k vyjadreniu žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov konania. Zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie o vzniku nároku na náhradu škody a nároku na nemajetkovú ujmu.

6. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v odvolaní napadnutej vyhovujúcej časti je čiastočne dôvodné. Rozsudok v zamietajúcej časti pre absenciu odvolania nadobudol právoplatnosť.

7. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

9. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalovaný uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces, ďalej v tom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

10.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 389 ods. 1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10.3. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti,

pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

10.4. Nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky námietky, ktoré boli v odvolaní žalovaným vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie v časti priznanej nemajetkovej ujmy. V tejto časti odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám riadneho odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 až 4 CSP. Súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté závery vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejme, akými úvahami sa riadil.

12. V časti týkajúcej sa zaplatenia náhrady škody vzniknutej žalobcovi titulom trov právneho zaplatenia je rozsudok súdu prvej inštancie s ohľadom na odvolacie námietky žalovaného, ktoré uvádzal aj v konaní pred súdom prvej inštancie nepreskúmateľný pre absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke správnosti vyúčtovania trov právneho zastúpenia.

13. Odvolací súd k odvolacím námietkam žalovaného zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvedené konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva nasledovné:

14. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie náhrady škody vzniknutej nezákonným rozhodnutím (6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.), za ktoré žalobca označil uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry v Leviciach sp. zn. 1Pv 744/11-9 zo dňa 04.06.2012, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia z dôvodu, že výsledkom trestného konania bol oslobodzujúci rozsudok. Trestné konanie voči jeho osobe sa viedlo od 19. 04. 2012 (vznesenie obvinenia voči jeho osobe) do 08. 09. 2015 (krajský súd zamietol odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku). Škodu vyčíslil ako náhradu trov advokáta v trestnom konaní v sume 3.836,98 eur a nemajetkovú ujmu v sume 3.000 eur.

15. Zásadná námietka žalovaného spočívala v tom, že neboli splnené predpoklady jeho zodpovednosti za škodu, pretože postup orgánov činných v prípravnom konaní bol zákonný. Žalovaný tvrdil, že nenesie zodpovednosť za výsledok trestného konania, pretože má zákonnú povinnosť v prípade zistenia, že trestný čin spáchala určitá osoba, bez meškania vzniesť obvinenie, čo v danom prípade aj urobil.

15.2. Odvolací súd k tejto odvolacej námietke poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn.3Cdo/116/2017 zo dňa 29. januára 2018, podľa ktorého treba mať vždy na zreteli, že účinnosťou zákona č. 412/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z.z. došlo k zvýrazneniu postavenia prokurátora v trestnom konaní, s dôrazom na význam jeho rozhodnutia o podanej sťažnosti obvineného (poškodeného) proti uzneseniu o vznesení obvinenia a o podaní obžaloby príslušnému súdu z hľadiska určenia orgánu oprávneného konať za štát vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Právna úprava obsiahnutá v § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. ako kritérium na určenie konania Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v mene štátu vo veci náhrady škody podľa tohto zákona neustanovuje, že prokurátor nezákonné rozhodnutie vydal, ale že

škodu spôsobil v trestnom konaní. K spôsobeniu škody dochádza pritom tým, že prokurátor, nevyužívajúc svoju kompetenciu, nezruší uznesenie o vznesení obvinenia, trestné stíhanie obvineného nezastaví, nepostúpi vec, ale osvojí si závery nezákonného rozhodnutia a podá na základe nich obžalobu. Prokurátor pred podaním obžaloby preskúma výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a posúdi, či dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Posúdenie tejto otázky závisí od toho, či v prípravnom konaní boli dôkazy potrebné pre meritórne rozhodnutie súdu obstarané v súlade so zákonom. Preskúma tiež, či policajt postupoval v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, osobitne tými, ktoré zabezpečujú právo na obhajobu. Prokurátor môže vziať obžalobu späť až do začatia hlavného pojednávania. Vec sa tým vracia do prípravného konania (§ 239 ods. 1 Trestného poriadku). Potom prichádza do úvahy už len odstúpenie od obžaloby (§ 239 ods. 2 Trestného poriadku), čo nie je posudzovaný prípad.

15.3. Uvedené závery zodpovedajú i záverom Ústavného súdu SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS/320/2016zo dňa 07.07.2016, podľa ktorého nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenie) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Podľa ústavného súdu pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca.

15.4. V nadväznosti na uvedené v prejednávanej veci je určujúce to, že v trestnom konaní, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením obžalovaného (bol spod obžaloby oslobodený), prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru a podal v trestnej veci obžalobu. Orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/203 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., ako správne uviedol súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 289/2014 zo dňa 14.10.2015, publikované Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod č.6/2016, je pritom Generálna prokuratúra SR.

16. Odvolací súd nemohol súhlasiť ani s odvolacou námietkou žalovaného, že žalobca nepreukázal vznik škody a jej výšku. Žalobca so žalobou predložil faktúry vystavené jeho obhajcom v rámci predmetného trestného konania, z ktorých vyplýva, že žalovanému vyúčtoval trovy právnej služby v trestnom konaní podľa Vyhlášky ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. a že fakturované čiastky boli uhradené. Je možné súhlasiť s tým, že faktúry sú riadnym daňovým dokladom a pokiaľ nie je preukázaný opak, je možné vychádzať z toho, že fakturované sumy boli aj uhradené. V danej veci ale žalovaný sponchybňoval zaplatenie faktúr, resp. faktúry ako dôkaz o zaplatení, preto žalobca v priebehu konania výpismi z účtu a príjmovými pokladničnými dokladmi preukázal úhradu fakturovaných trov právneho zastúpenia. Žalovaný tvrdil, že súd na tieto dôkazy nemal prihliadať, pretože žalovaný ich predložil neskoro (pred prvým pojednávaním) a tiež preto, že súd prvej inštancie na pojednávaní 06.04.20118 v „predbežnom právnom posúdení“ uviedol, že tieto dôkazy neboli uplatnené včas a využije sudcovskú koncentráciu konania. Tento postup súd nedodrжал, čím mu odňal možnosť trvať na dôkazoch o preukazovaní zaplatenia trov právneho zastúpenia predložením pokladničnej knihy alebo peňažného denníka žalobcom.

16.2. K uvedenej argumentácii žalovaného je potrebné uviesť, že záverom vysloveným v predbežnom právnom posúdení súd nie je striktnie viazaný. Opak by viedol k absurdným dôsledkom a deformovaniu rozhodovacieho procesu. Z podstaty výkonu práva spravodlivosti musí byť súd pri svojich právnych záveroch nezávislý a jeho slobodný myšlienkový postup je limitovaný iba obsahom objektívneho práva, ktoré v konkrétnej veci interpretuje a aplikuje (Veľký komentár, Števíček a kol., BECK, 2016, str. 672). Okrem toho na pojednávaní dňa 06.04.2018 súd posudzoval len otázku včasnosti predloženia dôkazov, teda jeho závery sa týkali prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, (nešlo o právne posúdenie veci) a v tomto prípade platí, že ak ich aj strana nepredložila včas, súd na túto skutočnosť nemusí prihliadať. Je potrebné zdôrazniť, že v zmysle § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí,

teda aj z tohto dôvodu nie je možné uvažovať tak, že predbežným právnym záverom musí byť súd viazaný. Navyše, ak žalobca sporné dôkazy predložil pred prvým pojednávaním, nešlo ani o prípad, že by bolo potrebné nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu (§153 ods. 2 CSP). Navyše, žalovaným uvádzané dôkazy o zaplatení trov právneho zastúpenia by boli nadbytočné, keďže dôkaz o zaplatení žalobca predložil pred pojednávaním, preto tvrdenie, že postupom súdu, ktorý mu znemožnil navrhnuť vykonanie týchto dôkazov, nedošlo k porušeniu žiadneho práva žalovaného.

17. Odvolaciu námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávnej výšky vyčíslených trov právneho zastúpenia s poukazom na jeho vyjadrenie na pojednávaní dňa 06.04.2018 odvolací súd považuje čiastočne za dôvodnú. Zo zápisnice o pojednávaní dňa 06.04.2018 vyplýva, že žalovaný namietal správnosť výpočtu trov právneho zastúpenia z dôvodu nesprávnej aplikácie vyhl. č. 655/2014 Z.z., žalobca neprihliadol na ust. § 4 ods. 1 cit. vyhl., účinnej od 01.07.2013 a vypočítal si trovy aj za upomienku - zrejme omylom uvedené namiesto úkonu podľa vyhlášky účinnej do 30.06.2013 (položka upomienka nie je vo vyúčtovaní, pozn. odvolacieho súdu). Súd prvej inštancie žalobcovi priznal náhradu trov konania v zmysle vyúčtovania v celkovej sume 3.869,98 eur, pričom z preskúmaného rozsudku nie je zrejmé, ako sa s uvedenou námietkou žalovaného vysporiadal.

17.2. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd poukazuje na ust. § 1 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov účinnej do 30.06.2013, podľa ktorej výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka (ďalej len "výpočtový základ"). Podľa § 4 cit. vyhl. v znení účinnom od 01.07.2013 výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o štyri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3. Podľa úpravy prechodných ustanovení §20c za úkony právnych služieb, ktoré boli vykonané pred 1. júlom 2013, patrí advokátovi odmena podľa predpisov účinných do 30. júna 2013.

17.3. Vo vzťahu k ostatným odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd poukazuje na ust. § 366 CSP, ktorý upravuje prípustnosť novôt v odvolacom konaní. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak: a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy; to znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité len vtedy, ak sa týkajú uvedených dôvodov. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie nie je možné uplatniť v odvolacom konaní.

17.4. V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a strana môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvoinštančnom konaní neboli produkované. V kontexte vyššie uvedeného výkladu nejde o výnimku uvádzanú v § 366 CSP, preto nemohol odvolací súd prihliadnuť a posudzovať odvolacie dôvody žalovaného, ktoré vzniesol až v odvolacom konaní týkajúce sa trov za úkon vykonaný dňa 03.10.2013 a trovy cestovného na trase Zvolen - Nitra a späť.

18. V súvislosti s nemajetkovou ujmom žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal dostatočne (lekárskou správou) tvrdené zdravotné problémy - nespavosť, nervozitu a že ako podnikateľ si musí byť vedomý vyššej miery zodpovednosti vo vzťahu k orgánom verejnej moci. Poukazoval tiež na jeho vyjadrenia, z ktorých nevyplýva, že by trestné stíhanie malo zvlášť nepriaznivý dôsledok v jeho osobnom, pracovnom a spoločenskom živote.

18.2. Odvolací súd sa v stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie a žalobcom v tom, že trestné stíhanie žalobcu trvajúce od 19. 04. 2012, vznesenia obvinenia, do 08. 09. 2015, rozhodnutia odvolacieho

súdu znamenalo pre žalobcu bezosporu záťaž na jeho psychiku, čo sa prirodzene mohlo prejavíť aj nespavosťou. Samotná existencia trestného stíhania v prvom rade dehonestuje a diskredituje stíhanú osobu. Závažnosť tohto zásahu do osobnej sféry jednotlivca znásobuje fakt, že s trestným stíhaním je spravidla vždy spojená hrozba väzby odňatia slobody, ktoré celkom určite predstavujú výrazný extrémny zásah do života stíhanej osoby a jej blízkych osôb. Existencia týchto skutočností je prirodzeným dôsledkom každodenného a dlhodobého pôsobiaceho stresu a obavy z nejistej budúcnosti, ktorej bol žalobca v dôsledku trestného stíhania vystavený; iba chýbajúce lekárske potvrdenie preto nevedie k záveru, že trestné stíhanie malo žiadny nepriaznivý dopad na jeho zdravotný stav. Je potrebné prihliadnuť na to, že žalobca bol bezúhonný občan malej obce, kde sa ľudia navzájom poznajú a jeho trestné stíhanie bolo s istotou témou spoluobčanov, čo samozrejme malo negatívny vplyv na jeho psychiku. Navyše, bol aj podnikateľ, u ktorého sa predpokladá, bezúhonnosť, preto aj z tohto aspektu trestné stíhanie malo negatívny dopad aj v pracovnej oblasti. I keď žalobca, ako uvádzal, dúfal, že mu kolegovia a známi dôverujú, s istotou je možno konštatovať, že bol neustále pod tlakom a stresom a v neistote, či ľudia z jeho blízkeho okolia veria v jeho nevinu a dôverujú mu rovnako ako pred začatím trestného stíhania. Súd prvej inštancie vychádzal zo správneho názoru, že už samotná existencia nezákonného rozhodnutia voči žalobcovi a následne vedenia nezákonného trestného stíhania postačuje na to, aby bol odškodnený aj vo sfére nemajetkovej ujmy, preto neobstoja argumenty žalovaného, že takýto nárok nebol preukázaný. I keď výšku nemajetkovej ujmy žalovaný nenamietal, odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že je primeraná, pretože zohľadňuje jednak dĺžku trestného stíhania, osobu žalobcu a prostredie, v ktorom žije a pracuje a vyššie popísaný nežiaduci dopad na jeho osobný, rodinný a pracovný život od začatia trestného stíhania až po súčasnosť.

18.3. Námietku žalovaného o subjektívnych dôkazných prostriedkoch (príbuzný a osoby blízke) nepovažoval odvolací súd za dôvodnú; súhlasí so žalobcom v tom, že len osoby z jeho najbližšieho okolia mohli vedieť, čo žalobca v priebehu celého trestného konania prežíval, ako ho vnímal a s akými dôsledkami.

19. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti týkajúcej sa zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V časti náhrady škody v sume 3.836,98 eur s príslušenstvom a súvisiacom výroku o trovách konania pre nedostatok skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa výšky náhrady škody rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie rešpektujúc vyššie popísané právne závery vec opätovne preskúma, pričom sa bude zaoberať správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených nárokov na náhradu trov právneho zastúpenia, vyporiadajúc sa s odvolacími námietkami, svoje rozhodnutie zdôvodní v súlade s ust. § 220 CSP tak, aby v prípade podaného odvolania mohlo byť preskúmané odvolacím súdom.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno

podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).